

DOI: <https://doi.org/10.32347/2077-3455.2020.57.14-25>

УДК 711, 455

Андрусяк Уляна Богданівна

кандидат архітектури,

викладач кафедри архітектури та містобудування

Івано-Франківського національного технічного університету нафти і газу

ulyana.polutrenko@gmail.com

orcid.org / 0000-0001-5312-5016

ПРИСТОСУВАННЯ ДО НОВИХ ФУНКЦІЙ ЗАМКОВОГО КОМПЛЕКСУ В СМТ РОЖНЯТІВ ІВАНО-ФРАНКІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ

Анотація: проаналізовано потенціал і перспективи нового функціонального пристосування Рожнятівського замкового комплексу. В контексті запропонованих практичних рекомендацій передбачено заходи, що враховують специфіку візуального розкриття та сектори найкращої видимості збережених укріплень і споруд.

Ключові слова: потенціал, функціональне пристосування, замковий комплекс, заходи, візуальне розкриття, сектори найкращої видимості.

Актуальність проблеми. Збереження та використання пам'яток культурної спадщини з кожним днем набуває все більшої актуальності, через хаотичну забудову історичних поселень, що спричиняє незворотні втрати унікальних об'єктів і комплексів. У загальному, замковий комплекс утворюється сукупністю історичного ландшафту, планувальною й об'ємно-просторовою структурою споруд, що зберегли особливості архітектурно-містобудівної композиції та співмасштабність із довколишньою забудовою. Відповідно, актуальним є питання збереження таких об'єктів культурної спадщини як складової архітектурної цілісності середовища населених пунктів, враховуючи художньо-естетичну цінність візуального сприйняття замкових комплексів [1-3, 6-8, 10-12, 17].

Аналіз останніх досліджень і публікацій

Вимоги щодо охорони та границь пам'яткоохоронних зон довкола пам'яток культурної спадщини визначено діючими нормативно-правовими актами України, зокрема, ЗУ «Про охорону культурної спадщини» (2000 р.), ДБН Б.2.2-3:2012 «Склад та зміст історико-архітектурного опорного плану населеного пункту» (2012 р.), ДСТУ Б Б.2.2-10:2016 «Склад та зміст науково-проектної документації щодо визначення меж і режимів використання зон охорони пам'яток архітектури та містобудування» (2017 р.), ДБН Б.2.2-12:2018 «Планування і забудова територій» (2018 р.). Проте, даними

документами неповною мірою висвітлено композиційно-видовий вплив нових архітектурних споруд на автентичне середовище довкола унікальних пам'яток. Це призводить до довільної забудови таких територій і обмежує можливість візуального сприйняття об'єктів культурної спадщини, нерідко закриваючи найцінніші видові точки. Важливість проблеми, що склалася, підкреслено в роботах таких науковців: М. J. Rodríguez Pérez, L. M. M. de Vasconcelos Correia, Є. Є. Водзинського, О. А. Пламеницької, В. В. Вечерського, Г. І. Фрумїна, Р. М. Хакало, О. В. Лесика, Г. О. Осиченко, М. В. Бевза, І. В. Коротун, О. П. Олійник, З. В. Лукомської, З. Б. Федунківа й ін. [1-3, 6-8, 10-12, 17].

Мета статті: проаналізувати потенціал Рожнятівського замкового комплексу для пристосування під нові функції та запропонувати відповідні практичні рекомендації.

Виклад основного матеріалу.

За весь час свого існування, Рожнятівський замковий комплекс зазнав значних перебудов, що призвели до майже повної втрати фортифікаційних характеристик. Однак, на фрагменті «Карти першої кадастрової зйомки королівства Галіції та Лодомерії» (1763 - 1787 рр.) Фрідріха фон Міга зафіксовано загальні особливості структури замкових укріплень, а детальний опис усіх споруд наведено в письмовому документі «Інвентар Рожнятівського ключа на ґрунті зверифікований р. Б. 1759 р.». Крім того, місцеві жителі даний об'єкт культурної спадщини називають «замком», що додатково підтверджує його первісне функціональне призначення. В Державному реєстрі нерухомих пам'яток України Рожнятівський замковий комплекс також внесено як «Замок Скарбка» – пам'ятка архітектури місцевого значення XV - XVII ст.; охоронний № 111060 (885-М) (згідно рішення ОВК № 112 від 18.06.1991 р.) [2-5, 9, 11, 13-15, 18-20].

Точних відомостей, коли вперше споруджено замкові укріплення в Рожнятові, немає. Деякі дослідники датують замок XIII ст., інші – XV ст., XVI ст., чи сер. XVII ст. [3-5, 13-15, 19].

На основі аналізу наукових і картографічних матеріалів, встановлено, що замкові споруди розташовувались на високому мисовому пагорбі, з північного, південного та західного боків оточені оборонним валом і ровом (наповненим водою), зі східної сторони – був крутий схил пагорба, в підніжжі якого знаходився глибокий став. За вже згаданим, інвентарним описом 1759 р. (опублікованим Федунківим З. Б.) по периметру оборонних ліній розташовувались такі укріплення: дерев'яна в'їзна брама, мурована вежа (слугувала цитаделлю на випадок ворожих нападів), дерев'яно-земляна бастея. На замковому подвір'ї знаходились житлові та господарські споруди: дерев'яна резиденція, «синік» – будівля невідомого призначення (можливо, майстерня),

шпихлір, пекарня, возівня, стайня. В'їзд на замковий двір здійснювався з південного боку через міст і браму, додатковий вихід був у північній частині через фіртку та мостик. Із північного боку від замку розташовувався великий парк із центральною липовою алеєю, що підтверджують фрагменти карт Фрідріха фон Міга 1763 - 1787 рр. і 1806 - 1869 рр., а також «Кадастрова карта центральної частини Рожнятова», 1851 р. (рис. 1 а-б) [3, 4, 13, 14, 18-20].

У п. п. 19 ст. у північній частині замкового двору тодішнім власником, графом Станіславом Скарбеком, було зведено палац. Очевидно, в цей час було зруйновано попередню резиденцію та колишні господарські споруди, замість яких спорудили одну господарську будівлю в західній частині подвір'я. В центрі замчища – кругла площа, обсаджена деревами – вірогідно, місце для відпочинку чи клумба. З північно-західного боку від палацу садівники розбили дендрологічний парк. Всі ці зміни зафіксовано на «Кадастровій карті центральної частини Рожнятова», 1851 р. Проте, на даній карті також чітко прослідковується (збережені на той період) рів, обидва мости, залишки валу, де знаходилась основна в'їзна брама, та місце розташування мурованої вежі (рис. 1 б) [4, 14, 18-20].

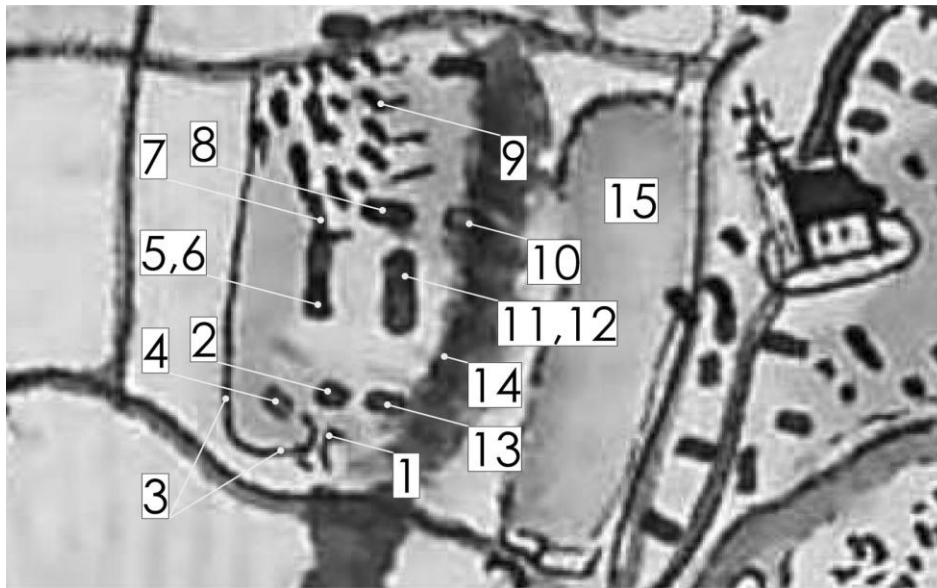
У результаті аналізу іконографічних джерел початку ХХ ст., можна зробити висновок, що в об'ємно-просторовій структурі нової будівлі палацу (спорудженій в неоготичному стилі) використано фортифікаційні мотиви: до основного прямокутного об'єму з північно-східної сторони прибудовано дві вежі – в плані чотиригранну квадратну та тригранну п'ятигранну (з машикулями) (рис. 2) [4, 9, 14, 15, 16, 18-20].

Починаючи з 1906 р., іконографічні, а з 1919 р., й літературні джерела фіксують інформацію про те, що палац Скарбека передано під повітовий суд.

Після II світової війни будівлю палацу було реконструйовано: розібрано чотирикутну вежу повністю та верхній ярус п'ятигранної вежі, а до основного об'єму палацу з західного боку прибудовано нові приміщення на всю ширину [4, 9, 14, 15, 18-20].

В 2000-х рр. проведено ремонтні та реставраційні роботи фасадів і внутрішніх приміщень палацу [4].

На даний час споруда палацу – двоповерхова, прямокутна в плані з однією п'ятигранною вежею з північно-східного боку. Перекриття палацу – склепінчасті. Автентичні дерев'яні вікна замінені метало-пластиковими. Палац пристосовано під Рожнятівське відділення поліції Калуського ВП ГУНП в Івано-Франківській області (рис. 3) [3, 4].

1. основний міст	12. пекарня
2. головна в'їзна брама	13. "синік" (будівля невідомого призначення, можливо, майстерня)
3. оборонний рів	
4. дерев'яно-земляна бастея	14. крутий схил пагорба
5. шпихлір	15. став
6. стайня	16. будівля, споруджена в п. п.19 ст.
7. мостик	17. дендропарк, закладений у п. п.19 ст.
8. возівня	18. липова алея парку
9. парк	19. місце розташування мурованої вежі
10. мурована вежа (цитадель)	20. кругла площа (місце відпочинку чи клумба)
11. резиденція	21. палац, збудований у п. п.19 ст.

а)

б)

Рис. 1. Ідентифікація замкових укріплень і споруд у смт Рожнятів за інвентарним описом 1759 р., на основі схеми З. Б. Федунківа:

а) на карті Ф. фон Міга (1763 - 1787 рр.);

б) на кадастровій карті центральної частини поселення (1851 р.) [9, 14, 18-20]

Рис. 2. Вигляд на замковий комплекс із північно-східного боку (поштівка 1906 р.) [9, 14, 15]

Рис. 3. Вигляд на замковий комплекс із північно-східного боку (фото 2017 р.) [3]

Проведений аналіз картографічних матеріалів, їх співставлення з фрагментами актуальних карт Google maps, а також результатами детального натурного обстеження території Рожнятівського замкового комплексу, дозволив визначити масштаб втрат і змін, що відбулися. Зокрема, встановлено, що значна частина території замкового подвір'я забудована спорудами різного функціонального призначення пізніших періодів:

- в центральній частині споруджено приватний житловий будинок;
- на місці фрагменту земляного валу (де знаходилась головна в'їзна брама) та рову зведено супермаркет, що спричинило повне руйнування укріплень;

- у західній частині замкового подвір'я споруджено будівлі Рожнятівського районного суду, внаслідок чого повністю зруйновано рів;

- у північно-західній частині замчища зведено гаражі та господарські споруди, що примикають до будівлі палацу.

Глибокий став, що знаходився зі східного боку від замкових укріплень, у підніжжі пагорба, засипаний 1967 р.; на місці ставу закладено сквер. На даний час, біля підніжжя пагорба протікає річка Млинівка (очевидно, одне з джерел, яке «живило» колишній став). На території парку з липовою алеєю зведено будівлі школи (1906 р.), спортивний стадіон, на місці дендропарку споруджено кінотеатр (1961 р.) [2, 3, 13, 15, 18-20].

На сьогоднішній день частково збереженими є такі замкові укріплення: частина оборонного рову з північного боку замчища та місце, де розташовувалась мурована вежа (рис. 4) [2-4, 9, 14, 15, 18-20].

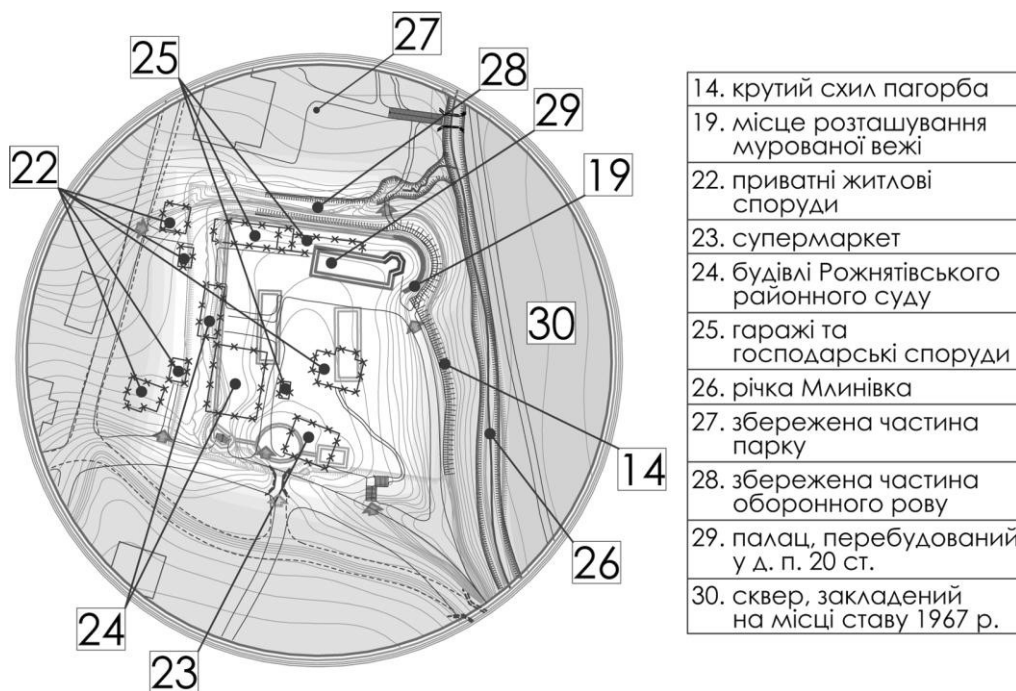

Рис. 4. Схема стану збереженості Рожнятівського замкового комплексу [2-4, 9, 14, 15, 18-20]

Внаслідок того, що в охоронній зоні пам'ятки зведено адміністративні, торгові, господарські та приватні житлові споруди, які обмежили візуальне сприйняття замкового комплексу, закривши найцінніші видові точки, актуальним є проведення відновлювальних робіт щодо всього комплексу споруд та паркової території. Цьому, передусім, сприятиме залучення даного об'єкта культурної спадщини до пропонованих одно- та багатоденних туристичних маршрутів (початок яких – на території замкового комплексу), що

включатимуть доменну піч урочища Ангелів і пластовий табір-музей «Сокіл» (поблизу с. Гриньків), геологічне утворення «Павлівський камінь» (біля с. Князівське), додатково передбачаючи походи зі збиранням ягід і грибів у довколишніх лісах [2-4, 6-8, 10-12, 17].

Ключовою є зміна функціонального використання палацу, що передбачатиме створення в відреставрованих палацових приміщеннях музейно-виставкових залів для проведення періодичних виставок сучасного мистецтва, живопису, фотографії, скульптури, декоративно-прикладного мистецтва, макетування і т. д., а також – конференц-залів для симпозіумів і конференцій.

Для приваблення туристів необхідно передбачити можливість проведення на території скверу виставок топіарного мистецтва, квіткових композицій і декорацій, влаштувати відкритий театр і танцполе (призначені для театральних постановок із життя й побуту часів середньовіччя, історичних реконструкцій лицарських турнірів, анімаційних шоу й вечірніх феєр-шоу, тематичних фестивалів, фольк-концертів і майстер-класів по етно-танцях тощо).

Важливо здійснити часткову реконструкцію фортифікаційної структури замкових оборонних укріплень: відновити рів (із північного боку), що наповнюватиметься водою з р. Млинівки, та влаштувати оглядовий майданчик на місці колишньої мурованої вежі, звідки екскурсанти зможуть оглядати територію замкового комплексу.

Необхідно провести реконструкцію обох втрачених веж палацу (на основі іконографічних матеріалів), що передбачатиме їх відновлення за допомогою металевого каркасу та скла, з можливістю освітлення в нічний час. Крім того, важливо демонтувати дисгармонійні прибудови пізніших періодів, а також відновити автентичну столярку та декор над віконними отворами палацу.

Слід усунути зелені насадження, що утворюють хащі, та демонтувати дисгармонійні споруди, які перекривають візуальне сприйняття території замкового комплексу.

Варто провести часткову реконструкцію парку та дендропарку: відновити основну композиційну вісь – липову алею та посадити нові зелені насадження.

На всій території Рожнятівського замкового комплексу слід розташувати альтанки та перголи для відпочинку відвідувачів [1-3, 6-8, 10-12, 17].

Висновки: на основі результатів аналізу потенціалу Рожнятівського замкового комплексу для нового функціонального пристосування, запропоновано практичні рекомендації, якими визначено проведення заходів щодо використання збереженої будівлі палацу під музейно-виставкову функцію, а також передбачення рекреаційних функцій на території колишнього замчища, дендропарку та скверу. Виконання даних рекомендацій, спрямованих на збереження та функціональну адаптацію досліджуваного об'єкта культурної

спадщини, дозволить зберегти для наступних поколінь унікальну пам'ятку – замковий комплекс як важливу складову архітектурної цілісності середовища смт Рожнятів.

Список використаних джерел

1. Андрусак У. Б. *Науково-проектний досвід функціонально-планувальної реорганізації замкових комплексів*. Прикладні науково-технічні дослідження: збірник матеріалів III Міжнародної науково-практичної конференції (3 - 5 квітня 2019). Симфонія-форте. Івано-Франківськ, 2019. С. 192 - 193.
2. Андрусак У. Б. *Особливості функціонально-планувальної реорганізації замкових комплексів*. Current Issues in Research, Conservation and Restoration of Historical Fortifications: collection of Scholarly Articles XI International Conference (2 - 6 June 2019). Chelm - Lviv, 2019. PP. 8 - 21, ISSN 2544 - 6517.
3. Андрусак У. Б. *Принципи функціонально-планувальної реорганізації замкових комплексів на прикладі Івано-Франківської області*: дис. канд. арх.: 18.00.01. Харківський НУ міського господарства ім. О. М. Бекетова. Х., 2019. 278 с.
4. Архів ДНРУ Івано-Франківської обл. *Об'єкт культурної спадщини XV - XVII ст. Замок «Скарбка» в смт Рожнятів Івано-Франківської обл.: паспорт об'єкта культурної спадщини*. Управління містобуд. та арх. Івано-Франківської облдержадмін., 2012. 41 с.
5. Державний реєстр нерухомих пам'яток України (пам'ятки містобудування і архітектури місцевого значення). Івано-Франківська область. URL: http://ifoonsku.ucoz.ua/Derzh_rejestr_arkhitektura_i_mistobuduvannja_misce.pdf (дата звернення 21.04.2020)
6. Лесик О. В. Пристосування пам'яток архітектури України для нових потреб: сучасна проблематика // *Архітектурна спадщина Волині*, 2014. С. 22 - 26.
7. Лесик О. В. Проблеми реставрації та пристосування пам'яток архітектури України для сучасних функцій // *Етнотрадиції у дизайні та архітектурі*, 2015. С. 37 - 44.
8. Лесик О. В. *Формування закладів відпочинку та туризму в історико-архітектурному середовищі України*: дис. доктора арх.: 18.00.02 КНУБА. К., 1993. 294 с.
9. Нова підбірка старих фото Рожнятівщини. Рожнятівські вісті. URL: <https://rv24.if.ua/nova-pidbirka-starih-fotoo-rozhnyativshhini/> (дата звернення 25.05.2020).
10. Полутренко У. Б. Методи збереження та відновлення палацово-замкових комплексів Прикарпаття // *Сучасні проблеми архітектури та містобудування*, 2014. № 37. С. 255 - 262.

11. Полутренко У. Б. Типологія палацово-замкових комплексів Прикарпаття // *Містобудування та територіальне планування*, 2014. Вип. 53. С. 425 - 434.
12. Ремешило-Рибчинська О. В. Принципи ревалоризації архітектурних ансамблів в історичному ландшафті // *Науковий вісник НЛТУ*, 2008. Вип. 18.12. С. 140 - 143.
13. *Рожнятів. Івано-Франківська область*. Т. 9. Історія міст і сіл Української РСР [в 26 т.] / ред. П. Т. Тронько, О. К. Касименко й ін. К.: Інститут історії АН УРСР, 1971. С. 480 - 488.
14. Федунків З. Б. *Рожнятівський замок: історія та архітектурно-планувальна характеристика в світлі відомих і нововиявлених джерел*. Археологія & фортифікація України: зб. матер. V Всеукр. науково-практичної конференції, приуроч. 125-й річниці заснування Кам'янець-Подільського держ. історичного музею-заповідника (7 жовтня 2015 р.) / за ред. В. С. Травінський. Рута. Кам'янець-Подільський, 2015. С. 193 - 199.
15. Унікальні старі фотографії Рожнятівщини. Рожнятівські вісті. URL: <https://rv24.if.ua/unikalni-stari-fotografiyi-rozhnyativshhini/> (дата звернення 25.05.2020).
16. Kostowiecka J. *Z przeszłości Doliny*. Dolina: Drukarnia Tow. Św. Michała Arch., 1936. 68 s.
17. Polutrenko U. Principles and planning models of functional and territorial reorganization of castle complexes // *Space & FORM*, 2018. № 35. PP. 141 - 156.
18. Roźniatów Center Cadastral Map 1851. The Bridge to Galicia. URL: <https://maps.geshergalicia.org/cadastral/rozniatow-rozhniativ-1851/> (дата звернення 25.04.2020).
19. *Rosniatow*. Galizien. Sygn. B IX A. 390. Galizien und Lodomerien: reproduktionen von einzelnen Karten // Karte des Josephinische Landesaufnahme (1763 - 1787) [w 19 a.] / edit. Friedrich von Mieg und andere. Kriegsarchiv. Wien, 1779 - 1782. Sygn. B IX A. 390 sect. 244.
20. *Rosniatow*. Galizien. Sygn. B IX A. 387. Galizien und Bukowina: reproduktionen von einzelnen Karten // Karte des Franziszeische Landesaufnahme [w 17 a.] / edit. Friedrich von Mieg und andere. Kriegsarchiv. Wien, 1806 - 1869. Sygn. B IX A. 387 sect. O-01-15.

References

1. Andrusiak U. B. *Scientific and designing experience of functional and planning reorganization of castle complexes*. In: Ukraine Technical Sciences Academy, III International Scientific Practical Conference "Applied Scientific and Technical Research". Ivano-Frankivsk, Ukraine, 3 - 5 April 2019. Ivano-Frankivsk: Symphony-forte, 2019. PP. 192 - 193. (in Ukrainian)

2. Andrusiak U. B. *Specificity of functional and planning reorganization of castle complexes*. In: The State School of Higher Education in Chelm, Lviv Polytechnic National University, Department of Architecture and Conservation, "Current Issues in Research Conservation and Restoration of Historical Fortifications", XI International Conference, Poland - Ukraine, 2 - 6 June 2019. Chelm - Lviv, 2019. PP. 8 - 21, ISSN 2544 - 6517. (in Ukrainian)
3. Andrusiak U. B. *Principles of functional and planning reorganization of castle complexes on the example of Ivano-Frankivsk region*. diss. Ph. D in Arch.: 18.00.01. O. M. Beketov National University of Urban Economy in Kharkiv. Kharkiv, 2019. 278 p. (in Ukrainian)
4. Archive of the State Scientific and Restoration Administration of Ivano-Frankivsk region. *Architectural monument of the 15th - 17th centuries. Castle "Skarbka" in the urban-type settlement Rozhniatov of Ivano-Frankivsk region: passport of the architectural monument*. Department of Urban Planning and Architecture of Ivano-Frankivsk Regional State Administration. Ivano-Frankivsk, 2012. 41 p. (in Ukrainian)
5. State Register of Immovable Monuments of Ukraine (monuments of urban planning and architecture of the local significance). Ivano-Frankivsk region. [online] Available at: http://ifoonsku.ucoz.ua/Derzh_rejestr_arhitektura_i_mistobuduvannja_misce.pdf [Date of reference 21 April 2020]. (in Ukrainian)
6. Lesyk O. V. Adaptation of Ukrainian architectural monuments to new needs: modern problems. *The architectural heritage of Volyn*, 2014. № 4, pp. 22 - 26. (in Ukrainian)
7. Lesyk O. V. Problems of restoration and adaptation of architectural monuments of Ukraine for modern functions. *Ethnotraditions in design and architecture*, 2015. pp. 37 - 44. (in Ukrainian)
8. Lesyk O. V. *Formation of recreation and tourism institutions in the historical and architectural environment of Ukraine*: diss. D. Sc. in Arch.: 18.00.02. KNUCA. K., 1993. 294 p. (in Ukrainian)
9. A new selection of old photos of Rozhniatov region. Rozhnyativ news. [online] Available at: <https://rv24.if.ua/nova-pidbirka-starih-fotoo-rozhnyativshhini/> [Date of reference 25 May 2020]. (in Ukrainian)
10. Polutrenko U. B. Methods of preservation and restoration of the palace and the castle complexes in Ciscarpathian region. *Modern problems of architecture and urban planning*, 2014. № 37. PP. 255 - 262. (in Ukrainian)
11. Polutrenko U. B. Typology of palace and castle complexes of the Ciscarpathian region. *Urban planning and territorial plannin*, 2014. № 53. PP. 425 - 434. (in Ukrainian)

12. Remeshilo-Rybchynska O. V. Principles of revaluation of architectural ensembles in the historical landscape *Journal of National University «Lviv Polytechnic»*, 2008. № 18.12. PP. 140 - 143. (in Ukrainian)

13. *Rozhniatov. Ivano-Frankivsk region*. Vol. 9. History of cities and villages of the Ukrainian SSR [in 26 vols.] / Ed. P. T. Tronko, O. K. Kasimenko and others. K.: Institute of History of the USSR Academy of Sciences, 1971. PP. 480 - 488. (in Ukrainian)

14. Fedunkiv Z. B. *Rozhniatov Castle: History and architectural and planning characteristics in the light of known and newly discovered sources*. In: V. S. Travinskyi, red., V All-Ukrainian Scientific Practical Conference dedicated to the 125th anniversary of the foundation of the Kamianets-Podilskyi State Historical Museum-Reserve «Archeology & Fortification of Ukraine», Kamianets-Podilskyi, Ukraine, 7 October 2015. Rue. Kamianets-Podilskyi, 2015. PP. 193 - 199. (in Ukrainian)

15. Unique old photos of Rozhnyativ district. Rozhniatov news. [online] Available at: <<https://rv24.if.ua/unikalni-stari-fotografii-rozhnyativshhyni/>> [Date of reference 25 May 2020]. (in Ukrainian)

16. Kostowiecka J. *From the past of the Dolina*. Printing house of the Society of St. Michał. Dolina, 1936. 68 p. (in Polish)

17. Polutrenko U. Principles and planning models of functional and territorial reorganization of castle complexes. *Space & FORM*, 2018. № 35. PP. 141 - 156. (in English)

18. The Gesher Galicia Map Room. *Rozniatów Center Cadastral Map 1851*. [online] (Last updated 30 July 2019) Available at: <<https://maps.geshergalicia.org/cadastral/rozniatow-rozhniativ-1851/>> [Date of reference 29 May 2020]. (in Polish)

19. *Rozhniatov. Galicia*. Sygn. B IX A. 390. Galicia and Lodomeria: reproductions of individual *Maps // Maps of the first cadastral survey of the Kingdom of Galicia and Lodomeria (1763 - 1787) [w 19 a.] / edit. Friedrich von Mieg and others. Archive of War. Vienna, 1779 - 1782. Sygn. B IX A. 390 sect. 244. (in German)*

20. *Rozhniatov. Galicia*. Ref. B IX A. 387. Galicia and Bukovina: reproduct. of individual *Maps // Maps of the second cadastral survey of the Kingdom of Galicia and Bukovina (1806 - 1869) [w 17 a.] / edit. Friedrich von Mieg and others. Archive of War. Vienna, 1806 - 1869. Sygn. B IX A. 387 sect. O-01-15. (in German)*

Аннотация

Андрусак Ульяна Богдановна, кандидат архитектуры, преподаватель кафедры архитектуры и градостроительства Ивано-Франковского национального технического университета нефти и газа.

Адаптация к новым функциям замкового комплекса в пгт Рожнятов Ивано-Франковской области.

В статье проанализировано потенциал и перспективы нового функционального приспособления замкового комплекса в пгт Рожнятов. В контексте предложенных практических рекомендаций предусмотрены мероприятия, учитывающие специфику визуального раскрытия и сектора наилучшей видимости сохранившихся укреплений и сооружений.

Ключевые слова: потенциал, функциональное приспособление, замковый комплекс, меры, визуальное раскрытие, сектора лучшей видимости.

Annotation

Uliana Andrusiak, Ph. D in Architecture, lecturer of the Department of Architecture and Urban Planning of the Ivano-Frankivsk National Technical University of Oil and Gas.

Adaptation to new functions of the castle complex in Rozhniatov of Ivano-Frankivsk region.

The problem of chaotic construction on the territory of historic settlements causes the irreversible loss of unique objects and complexes. Accordingly, more and more important every day the issue of preservation and use of cultural heritage monuments is becoming. On the example of the castle complex in Rozhniatov this situation is observed. Throughout its existence, this castle complex significant reconstruction has undergone. The cartographic materials and the results of a detailed field survey of the castle complex in Rozhniatov the author were analyzed. Based on the obtained data, the scale of losses and changes that occurred was determined. Administrative, commercial and private residential buildings erected in the conservation area of monuments have limited the visual perception of the castle complex. Accordingly, it is important on the entire castle complex in Rozhniatov to carry out restoration work. First of all, it is worth including the research object in the proposed one- and multi-day tourist routes. The palace premises for museum-exhibition halls and conference halls should be adapted. It is important to carry out a partial reconstruction of the preserved fortifications of the castle complex. On the territory of the park it is necessary to provide the possibility of holding various mass events for tourists – concerts, festivals, etc. The specifics of the visual disclosure and the sector of the best visibility of the preserved fortifications and structures when applying these measures were taken into account. Keywords: potential, functional adaptation, castle complex, measures, visual disclosure, sectors of best visibility.